

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476*, s. 480.
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g01-shoot-d1e138829/facsimile.pdf> (tilgået 29. maj 2024)

Anvendt udgave: *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476*

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

dele unge constitutionelle Dage. Statsforholdningen har hos os ingenlunde været saaledes ordnet, at jo lfe gjennemgribende Reform heri først og fremmest behøvedes, og den er vistnok derfor et af de Punkter, hvori man allerførst uden alt for megen Betænkning bør lagge Haand paa. Bortset og give Folket et trykende Vidnesbyrd om, at ogsaa den forfatning, hvori det selv deltog, er til Befordring af Folkets Vel. Saaledes Vidnesbyrdet bør gives uden angiveligt at se hen til andre Hensyn, som kunne forøve, og jeg mener derfor, at Forsamlingen ikke bør af seadanne Hensyn at saa vigtigst Punkt fra sin omhyggelige Overveelse.

Chr. Christen: Naar den høilovte Finansminister har givet Haand om, at den sidste Daarsskæde til vil blive fæstet i Bero, saa finder jeg mig dog ikke aldeles tilfredsstillt ved dette Gaab, thi det synes lfe deraf at fremgaae, at Dybesiden af denne Skæde vil blive fremmet med den Kraft og Hurtighed, hvormed de i den Anledning udgaaende Placater ville, at det skulde ske. Jeg tillader mig saaledes at hentyde nogle Bemærkninger til den ærede Comitees Betænkning. Naar det om dette Punkt hedder i Comiteebetaenkningen, at det lfe et mindre ønskeligt, at Revideret i Udvald lfe kommer til at lide herre Hæder end de øvrige af Finansministeren nævnte Arbejder, saa troer jeg at kunne utvilsomt, at Daarens anstændige Dybeside maa fortrækkelig fremse de andre offentlige Arbejder, og jeg troer, at det vil virke nedslaaende i Folket, om man vilde sætte denne Revideret i Udvald i Bero, eller endog saa blot udføre Arbejdet med mindre Kraft, og dette maa jeg finde saa meget mindre ønskeligt, som der i denne Anledning er udgaaet de nødvendige Placater; og jeg hinner saaledes lfe rettere, end at enten maatte Begyningen udføres den engang tagne Bestemmelse, eller ogsaa maatte Placaterne tagges tilbage. Naar Comiteen lvegit har anset, at det kunde være betænkeligt at opsætte det offentlige Arbejde af Hensyn til Arbejdsledigheden, saa skal jeg tillade mig ved dette Udtryk at gjere den Bemærkning, at jeg er mere bange for, at Hvervirkningen skulde komme til at mangle de nødvendige Hænder, end at Arbejdsledigheden lfe skulde blive tilsvulgen bestyrlig. Forsvarer den høilovte Finansminister har givet Haand om at lette Udførelsen for Udvald Revideret, og om, at man muligens kunde nedlægge Udgifter ved Statens Administrationsomkostninger, saa maa jeg vide den høilovte Minister Tak derfor.

Det har forundret mig at høre det Dulle utvilsomt i Forsamlingen, at det skulde utvilsomt af Comiteen, at det er Folkets Dulle, at Krigen saavel til Landet som til Vandet skulde føres med Folkets hele Kraft. Maa jeg man det forment at utvilsomt dette Dulle, saa maa der ligge en Grund, hvorfor dette skulde ske, hvilket jeg bemærker her at være tilføjet. Forsamlingen har vistnok den Tillid til Regjeringen, at den vil handle i dette Tilfælde saaledes, som det er Landet bedst tjenligt, og derfor kan jeg lfe hente hse, at et slikt Dulle skulde indlyde i Finanscomiteens Betænkning.

Grundtvig: Vel er jeg ingen Pengemand og heller lfe nogen Regningsmand, men jeg ved dog vel, hvad Pengen hæder sig i denne Verden, og jeg kan naturligvis gjere den Regning, at 11 Millioner ere store Pengen for et saa lidet Folk som det danske, og Hændt min Stemme gjælder, saa at sige, det Dulle, herfor til eller fra, saa gav jeg dog bedemt lfe min Stemme til et Luan af enten 7 eller 11 Millioner paa en Tid, da Danmark vedvarende stikker i en langt dybere Gjælds allere, end det sig kunde — jeg gav et min Stemme dertil, siger jeg, dersom jeg lfe saae for mine Dulle, at Land og Folk var indvillet i en Krig, der fravæde Udgifter, som lfe kunde udredes af de forsvundne Indtægter. Men det er naturligt, at jeg under en saadan Krig, der lfe, saaledes som man kunde antage daude af den ærede Finansministeres Ord og efter Udtrykkene i Comiteens Betænkning, er noget Øventst, der lfe, saaledes som disse Ord kunde stikke til at tænke, er noget Udlyssomt, som truer i det Tilfælde, men noget, som virkelig er uafværende, en Krig, hvori Landet og Folkets Tilværelse staaer paa Spis; naar det er saa, men ogsaa nødvendigt lfe kan derfor, maa jeg hente aldeles overens med vore Røstingens Sjæl, at under disse Omstændigheder maa Regjeringen lfe blot dempningst til at anskaffe de nødvendige Midler, men ogsaa i Henseende til Røstingens og Røstingens have saa fæle Hænder,

som behøves, for at dens Velkommen, dens store Velkommen, kan være baade rolig og kraftig og levende. Vistnok kunde jeg ønske, ja maatte jeg ønske paa Folkets Vegne, at have langt bedre Borgen end den, man har for Røstingens af de 11 Millioner til Rigets Forsvar med af den Kraft, som Riget kan yde, og ligesledes vil jeg ingenlunde ved denne Leilighed forsi mit afsjættede Hæd til den Gemindelighedsfuldhed i de offentlige Anliggender, som synes at være gaaet i Kro med Udtaget fra det forrige Ministerium. Men lfe behøver minde, da Røstingens er forhaanden, og da ethvert Ministerium, der i nærværende Tid skal kunne være færen og Trangen voren, maa have baade Midler og Hjælp til at anskaffe og anvende disse, saa hinner jeg i det, som er Hovedsagen, aldeles overens med vore Røstinger. Men derimod kan jeg lfe Hæd end paa det Behovstede hente indot deres Forslag, som vilde, at Forsamlingen til G. Majstat skulde indgaae med Dulle om, at han betydelig vilde, selv for dette Kar, netjante, hvad det er anført som hans Tilværelse; thi om der utrivi var nogen anden Grund for mig, saa vilde det dog see ud for mine Dulle som en lidet Guldtyd ved Siden af en fæle Røsting. Men desuden er jeg overbevist om, at Alt, hvad man taler om og forbereder, hvormed Pengen kan lagges fra en fæstet Haand i en anden, og hvormed altfaa ingen Øyver lvegit for Folket, end Daude lvegit for en gavnlig Velkommen, dette er virkelig lfe Reget, der er værd at nævne. Naar dette har jeg at sige, men jeg tør vel ved denne Leilighed spørge den høilovte Formand, om jeg har hørt ret, da han ser lidet siden forekom mig at have betydet en anden æret Røstingmand, at det lfe maatte nævnes her i Salen, hvad der lfe fortalte forrige Døvedag, da mit Andragende om Krigen forstættede afsløides. Det er lfe, fordi jeg vil tale derom. Naar jeg har spillet mine Ord derom, saa har jeg spillet nok, hændt jeg kalder det ei saa; men jeg ønskedes kun at vide, om det fulgte af Røstingens Hæden, at noget Saaomt ei kunde nævnes, thi at der skulde være en Undtagelse med mig eller med mit Andragende, kan jeg ei antage.

Formanden: Jeg skal i Anledning af denne Dybeside tillade mig at bemærke, at den omtalte Sag allerede havde været nævnt af et æret Medlem, og da han anden Gang nævnte den, saa forekom det mig, at man derved let kunde komme til at gaae ind paa Sagen, og jeg troede at burde advare derved; thi det er en Regel, der gjælder overalt, at naar en Sag er afgjort, saa er den afgjort.

Grundtvig: Ja nævnt, men lfe omtalt.

Formanden: Den ærede Læser havde ingen Anledning til atter at nævne Sagen, naar han lfe vilde gaae ind paa den, og det var kun under denne Forudsætning, at jeg gjorde hin Bemærkning.

Winther: Jeg vil blot tillade mig at tale et Dulle, for at imødegaae et Par Bemærkninger af den høilovte Finansminister. Jeg herte set, at han sagde, at en Røstingmand havde strevet Reget, og efter det, han sagde, kan jeg lfe andet end troe, at det var mig, han hyste til. Han saffede for en Betænkning, men da det lfe har været min Hæd at belære en saa udmærket Stats- og Finansmand som han, saa maa jeg hente ham behøvede sin Tak, hvilket jeg hverken har gjort Regning paa og heller lfe drøder mig om. Dernæst har han sagt om mig, at jeg har sagt om ham, at han forlangte for megen Tillid og personlig Tillid af Forsamlingen. Han har rimeligvis hørt seil, thi jeg har blot sagt, at han forlangte Tillid, og dette haarer utvilsomt i Forslaget, og det er altsaa Sandhed. Dette skal jeg tillade mig at hentyde til hans nærmere Overveelse.

Finansministeren: Jeg troer lfe, at det vil være fornødent for mig, nærmere at imødegaae disse Bemærkninger.

Flere Stemmer: Rei! nei!

S. V. Hansen: Det er kun et Par Bemærkninger, jeg skal tillade mig at fremsætte i Anledning af det, den ærede Røstingmand fra Viborg (Vegembahl) har anført med Hensyn til Banken, hændt det hele Spørgsmaal om Banken vel nærmest lfe hører herhen; men siden det allerede er berørt, saa skal jeg dog lfe undlade at svare derpaa. For det første maa jeg med Hensyn til Bankforordningen og de Rettigheder, som Banken har erhvervet, tillade mig den almindelige Bemærkning, at det overhovedet nærmest maa være i Statens Interesse, at Bankens Dulle betragtes som aldeles uretlig, og at der lfe kan gjøres noget Brud paa samme. Nu er det,